

Romanul lui George Orwell “1984”, publicat în 1949, ne avertiza despre ce avea să urmeze. Câți dintre cei care l-au citit atunci au intuit pericolul? Câți dintre cei care îl citesc azi își mai amintesc de acei ani cu unicul conducător, “cel mai bun dintre cei mai buni”? Indrăznesc să spun și să sper că răspunsul la ultima întrebare nu e decât unul singur: mulți...

Că tot am amintit de “unicul conducător”, să știți că Orwell îl numește “Marele Frate”. Acest Mare Frate are portrete peste tot. Sunt multe asemănări între cele imaginate de scriitorul englez și cele trăite de noi. Trăite, nu imaginate!

În organizarea statului imaginar al lui Orwell guvernul are în componență, printre altele,

“Ministerul Adevărului, care se ocupă cu știrile, cu distracțiile, cu educația și cu artele frumoase; Ministerul Păcii, care se ocupă cu războiul; Ministerul Iubirii, care se ocupă cu menținerea ordinii și disciplinei, și Ministerul Abundenței, care răspunde de treburile economice. În Nouvorbă, numele lor sunt Minadev, Minipax, Miiiub și Minabund.”

Adevărata față a celor patru ministere este, de fapt, cu totul alta:

“Cinismul [partidului] se observă și în denumirile celor patru ministere ce guvernează astăzi Oceania.

Ministerul de Pace se ocupă de război. Ministerul Adevărului cultivă minciuna. Ministerul Iubirii cultivă tortura. Ministerul Belșugului organizează foametea.”

In romanul lui Orwell este vorba de un nou limbaj, inventat și îmbunătățit de slujbașii partidului, limbaj numit de scriitor *nouvorbă*.

Inventarea unei limbi noi, un fel de “limbaj de lemn” de pe meleagurile noastre...

“De exemplu cuvântul “bine”. Odată ce îl avem pe “bine”, cui îi trebuie și un altul contrar, pe “rău”? “Nebine” nu e cu nimic mai prost. Ba pare chiar mai reușit, căci exprimă cât se poate de bine o idee absolut contrară lui “bine”. Cuvinte ca “minunat”, “încântător” nu-și mai au rostul. “Plusbine” e suficient pentru exprima ceva mai mult decât simplul “bine”.

Limba inventată-neolimba-*“este unicul idiom de pe pământ al cărui lexic scade pe zi ce trece”.*

In romanul “1984” ni se prezintă viața unui om care are nenorocul să trăiască într-o țară imaginară, Oceania. Cu mari precauții reușește să-și facă o prietenă, își face iluzii că va putea trăi fericit alături de ea, dar dorința de a lupta împotriva dictaturii îl determină să intre, împreună cu iubita sa, într-o organizație clandestină. Normal că trădarea funcționează și cei doi sunt prinși, torturați și reeducați... Despre această “metamorfoză” voi mai scrie câteva cuvinte la sfârșitul acestei recenzii.

In lumea lui Winston totul este supravegheat.

“Poliția Gândirii -numai ea contează. In spatele lui Winston, vocea de la tele -ecran îi dă înainte despre fontă și despre depășirea celui de-al Nouălea Plan Trienal. Tele-ecranul recepționează și transmite simultan. Orice sunet pe care l-ar scoate Winston, mai tare decât o șoaptă foarte slabă, poate fi captat; în plus, atâta timp cât se află în câmpul vizual al plăcii de metal, poate fi și văzut, nu numai auzit. Sigur că nu ai cum ști, în fiecare moment, dacă ești sau nu ascultat.”

E o lume a turnătorilor de la cea mai fragedă vârstă, a copiilor care-și dau părinții pe mâna autorităților.

“-Cine te-a denunțat? întrebă Winston.

□ -Fiică-mea, zise Parsons cu un orgoliu îndurerat. Trăgea cu urechea la gaura cheii. A auzit totul și a doua zi m-a și dat pe mâna patrulelor. [...] sunt mândru de ea. Se vede că am educat-o așa cum trebuie.”

Eroul romanului e nevoit să participe în fiecare zi la cele ”Două Minute- de- Ură”- un fel de învățământ ideologic de la noi.

“Nu s-au scurs nici treizeci de secunde din cele Două- Minute- de - Ură, și cel puțin jumătate dintre cei prezenți în sală începuseră deja să aibă manifestări necontrolate de furie. Fața aceea ca de oaie de pe ecran, mulțumită de sine, și sentimentul terifiant de forță, pe care-l dădea armata eurasiacă din spatele ei, erau prea mult; și pe urmă, fie și numai vederea lui Goldstein sau gândul la el provoacă automat frică și mânie.”

În acea lume se mănâncă la cantina de la locul de muncă.

“Amândurora li se servi prânzul raționat: câte o strachină de friptură de culoare roz-cenușie, o felie de pâine, un cubușor de zahăr, o ceșcuță de cafea neagră Victoria și câte o tabletă de zaharină.”

Prânzul raționat... Și la noi se pune problema unei asemenea grozăvii la un moment dat...

Lipsurile materiale de orice fel fac parte integrantă din campania de reeducare a poporului. De aceea Winston rămâne impresionat când prietena sa face rost de niște ”bunătăți” din cămările partidului.

“...fata îl servise cu o ciocolată mai puțin obișnuită. Era întunecată la culoare, strălucitoare și învelită în foiță de staniol.”

“-De unde ai facut rost de atâtea bunătăți?

□ -Din proviziile Partidului Interior.”

Intenția lui Winston de a ține un jurnal *“pentru când adevărul va exista, iar ceea ce a fost nu va putea fi prefăcut”*, plus întâlnirile cu prietena sa, neautorizate de partid, sunt delictele grave pentru care personajul principal al romanului și partenera lui sunt inchiși și *“reeducați”* în Ministerul Iubirii (ce denumire cinică a găsit Orwell pentru un loc unde se torturau oamenii!...)

Când lași *“urme”* ținând un jurnal în care critici glorioasa orânduire din care faci parte, singurul lucru normal la care să te aștepți este să fii prins și *“reeducat”*.

“Pentru Winston era tot aia de va continua să-și țină jurnalul sau de va renunța la scris. Oricum, Poliția Gândirii va pune mâna pe el. Comisese o crimă capitală. Ii zicea crimentală (crimă mentală sau crimă de gândire).”

Winston scrie jurnalul pentru posteritate,

“Pentru când adevărul va exista, iar ceea ce a fost nu va putea fi prefăcut”

Aminteam pe la începutul comentariului de asemănările dintre lumea imaginară a lui Orwell și lumea în care trăim.

“Dintr-o ulicioara lăaturalnică răzbăteau pâna la el sute de glasuri de femei. A început rebeliunea! Gândi el.”

Nu era așa ceva. Femeile se certau pe niște cratițe scoase la vânzare la un preț mai scăzut. Orwell și-a imaginat o astfel de lume absurdă. La noi, nu cu mult timp în urmă, am văzut la televizor o mare imbulzeală pentru niște tigăi...

Când vorbim de un partid unic, de un conducător absolut, e clar că

“Idealul Partidului era ceva terifiant și scânteietor: o țară de fanatici care marșăluiesc in bloc, umăr la umăr, într-o unitate desăvârșită; care gândesc la fel și strigă la nesfârșit același slogan; lucrând, luptând, triumfând fără niciun răgaz, pedepsind pe trădători...” și

“Unui membru de partid i se cere să nu fie tentat de niciun sentiment privat, în afara entuziasmului, care să-l stăpânească mereu. Se presupune că el își trăiește viața într-o continuă și frenetică ură împotriva dușmanilor dinafară și a trădătorilor din interior, într-o exaltare provocată de victoriile repurtate și într-o absolută umilință în fața forței și intepleciunii Partidului. Insatisfacția cauzată de o viață atât de deșartă e înăbușită cu multă pricepere prin vibrația emoțională a Celor-Două-Minute-de-Ură.”

Winston, in urma perioadei petrecute in Ministerul Iubirii,

“Mărturisi că asasinase membri de seamă ai Partidului, difuzase materiale subversive de propagandă, deturnase fonduri publice, vânduse străinilor secrete militare, sabotase pe toate căile. Mărturisi că încă din 1968 fusese spionul plătit al Asiei Orientale. Recunosc de asemea că e credincios și că admiră capitalismul.”

Este necesar întotdeauna un Minister al Iubirii pentru societățile cu un partid unic, pentru că

“Puterea constă în a pricinui durere și a umili. Când un om nu suferă, cum poți fi sigur că te ascultă pe tine și nu-și face poftele inimii?”

Winston se transformă radical.

“Acum toate se aranjaseră, totul își recăpătase desăvârșirea. Lupta era încheiată. Se

CARTE: George Orwell - 1984 (recenzie de Horia Picu)

Scris de Horia Picu

Duminică, 04 Decembrie 2011 06:26 - Ultima actualizare Sâmbătă, 04 Octombrie 2014 18:52

Învinsese definitiv. Il iubea pe Marele Frate."

Să te învingi definitiv...Cunoașteți ceva mai cumplit îndreptat împotriva demnității umane?
Greu de răspuns afirmativ...